

Varga Mihály
Az EIB Kormányzótanácsa magyar tagja
nemzetgazdasági miniszter

Tárgy: Nyílt levél az EIB Kormányzótanácsa magyar tagjának

Tisztelt Miniszter Úr!
Tisztelt EIB Kormányzó Úr!

Az Európai Beruházási Bank (EIB) 60 éves, ami tiszteletre méltó életkor.

Az EIB mint az Európai Unió bankja történelmileg kulcsszerepet játszott az EU kohéziójának megerősítésében, amely végső soron az európai polgárok érdekét is szolgálja. Az elmúlt évtizedben a bankot egyre bővülő makrogazdasági szerepvállalásra készítették az EU-ban - és immár az EU-n kívül is -, melyhez hozzájárultak a különböző tőkeemelések, az európai beruházási terv garanciaalapja (ESBA), és a külső hitelezési mandátum is.

A bank számos új kihívással néz szembe, mint a következő uniós költségvetés körüli tárgyalások és a közelgő európai választások. Az EIB 60. évfordulója lehetőséget is kínál, hogy tanulságokat vonjunk le a bank működéséről, teljesítményéről és előre nézve, megoldásokat keressen az üzleti modelljéhez és gyakorlatához kapcsolódó szerkezeti problémákra.

Úgy véljük, itt az ideje az EIB alapos reformjának és a befektetési fókuszának újragondolásának. Annak érdekében, hogy a bank működése valóban elősegítse az Unió fenntartható fejlődését, szigorítani kell a befektetések kiválasztásának folyamatát., A minőséget kell amennyiség fölé helyezni. A közpénzeknek hozzá kell járulni ahhoz, hogy az EU közelebb kerüljön a Fenntartható Fejlesztési Célok (SDG) eléréséhez, így a szokásos üzletmenet már nem folytatható tovább.

EIB kormányzóként és nemzetgazdasági miniszterként Ön felhatalmazással rendelkezik arra, hogy meghatározza a Bank működési alapelveit, és nyilvános párbeszédet kezdeményezzen Magyarországon az EU pénzügyi ágának strukturális reformjáról.

A Bank műveleteit és politikáit figyelemmel kíséző több évtizedes tapasztalatainkra támaszkodva, 9 pont alatt mutatjuk be javaslatainkat, amelyekkel a Bank fenntarthatósági pályára állítható és erősíthető hozzájárulása az európai gazdaság és a társadalom közérdekű átalakításához:

1 / Az EU „házibankjaként” az EIB is legyen vezető az éghajlatvédelemben: A Párizsi Megállapodásnak való megfelelésével járuljon hozzá a globális fenntartható fejlődéshez. Ebben az összefüggésben a fosszilis üzemanyagok támogatása már nem lehet indokolt. Ehelyett a bank Éghajlatvédelmi Cselekvésének (Climate Action) fokoznia kell az energiahatékonyságra és a kisléptékű megújuló energiaforrásokra irányuló beruházásait, amelyeknek helyi és regionális hatása jelentős;

Cím
1091 Budapest,
Üllői út 91/b.

Telefon/Fax
(+36 1) 21-67-297
(+36 1) 21-67-295

Online
info@mtvsz.hu
www.mtvsz.hu

2 / Tovább demokratizálják az EIB-t: Most amikor a közintézményekbe, és különösen az uniós intézményekbe vetett bizalom csökkenőben van, egyre fontosabb, hogy az EIB nyitott párbeszédet folytasson Európa polgáraival. Ezért erősíteni kell a nyilvánosság részvételét a Bank szakpolitikai folyamataiban. Ezenkívül a Bank gondoskodjon arról, hogy a működése által érintett helyi közösségek és polgárok érdemi konzultációkban vehessenek részt és hozzáférjenek hatékony és független panaszkezelési mechanizmusokhoz;

Az EIB irányítási struktúrája 60 éves, és a létrehozásától kezdve keveset fejlődött. Itt az ideje valódi megújításnak. Az EIB-nek több párbeszédet, átláthatóságot és elszámoltathatóságot kell biztosítania a kormányzó szervei számára. Még a jelenlegi alapokmány módosítása nélkül is, a Kormányzótanácsnak - a tagállami képviselőknek – erősebben kell ellenőriznie a Bank menedzsmentjét, mely alapvetően fontos lépés a tájékozottabb, elszámoltathatóbb és demokratikusabb döntéshozatal felé;

3 / Az EIB feletti külső ellenőrzés megerősítése: Számos uniós intézmény alkalmas arra, hogy biztosítsa: az EU Bankja az EIB is tartsa tiszteletben az EU értékeit és szabályait. Az Európai Bizottságnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Számvevőszéknek és az Európai Csalás Elleni Hivatalnak (OLAF) erősebb kompetenciákat kell kapnia, hogy átlássa és befolyásolja az EIB stratégiai irányvonalait, politikáit és működését, ezzel erősítve elszámoltathatóságát;

4 / Az átláthatóság növelése: Az EIB-nek mindkét irányító-kormányzó testületnél fokoznia kell az átláthatóságát, projekt szinten is. Az üzleti titok mögé való rendszeres bújás helyett hagyja, hogy a közérdek érvényesüljön. Kiemelt figyelmet kell fordítani az EIB átláthatóságának növelésére a pénzügyi közvetítőkön (főleg kereskedelmi bankok és befektetési alapok) keresztül történő műveleteknél;

5 / Az adóparadicsomok eltüntetése a bank közeléből: A közelmúltbeli globális adócsalási ügyek fényében felelős adóztatási szakpolitikát fogadjon el, amely biztosítja, hogy az EIB nem finanszíroz az adóelkerülésben vagy adócsalásban érintett ügyfeleket, Ez kiemelné a bankot a közpénzügyi intézmények sorából;

6 / Az emberi jogok elsőbbsége: az emberi jogok védelmének és előmozdításának prioritássá kell válnia az EIB számára. A banknak meg kell erősítenie a projekt szintű átvilágítást annak érdekében, hogy biztosítsa: a projektek tiszteletben tartják, elősegítik az EU külső fellépése is során az alapvető értékeit és nem sértik az emberi jogokat;

7 / A banknak nem elsődleges feladata Európa védelmének biztosítása: a közelmúltban az EIB-t aktívabb szerepvállalásra ösztönözték a védelem és biztonság, továbbá a migráció-kezelés és a határellenőrzés területén. Ezek azonban ellentmondanak az EIB elsődleges küldetésének, ezek nem feladatai egy társadalmilag és környezetileg felelős hitelezőnek;

8 / A befektetések ellenőrzésének, monitorozásának erősítése: Ideje, hogy az EIB valóban végrehajtsa az önként vállalt "zéró tolerancia politikát a csalással és a korrupcióval szemben". Sorozatosan előfordult, hogy korrupcióellenes vizsgálatok alá eső beruházásokat finanszírozott a Bank, amely kétségessé teszi, hogy a Bank valóban komolyan gondolja korrupcióellenes gyakorlatát. A közelmúltbeli Dieselgate is alátámasztja, hogy az EIB-nek javítania kell az ellenőrzést és az átvilágítást minden általa támogatott projekt esetében, különösen akkor, ha közpénzeket nyújtanak a magánszektor számára;

9 / A köz és magánszféra partnerségén alapuló projektek (PPP) problémás finanszírozásának megszüntetése: Az EIB szerepe túlmutat azon, hogy nyereséget biztosítson magának. Felelős annak biztosításáért, hogy a projektek gazdasági szempontból hasznosak az uniós polgárok és a tagállamok számára is.

Az EIB számos olyan projektet támogatott, amelyekről kiderült, hogy pénzügyi fiaskók: a nemzeti adósságot növelték és végül a lakosoknak kellett a gazdasági-társadalmi-környezeti kárt megfizetniük. Ld. az Európai Számvevőszék által azonosított és vizsgált spanyolországi Castor projekt ill. ír, görög és más országbeli projektek. A közérdeknek minden EIB által kezelt pénzügyi eszközben érvényesülnie kell.

Reméljük, hogy fenti javaslatainkat figyelembe veszi, és ennek megfelelően dönt mint EIB kormányzótanács-tag és a pénzügyekért felelős nemzetgazdasági miniszter. Ebben a tekintetben számíthat a támogatásunkra.

Üdvözlettel:

dr. Farkas István
ügyvezető elnök,
Magyar Természetvédők Szövetsége